

1893 - 1963
70-й РІК ВИДАННЯ
І СЛУЖБИ СВОЄМУ
НАРОДОВІ ТА ПРАВДІ

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

Редкація і Адміністрація:
"Свобода", 81-83 Grand St.
Jersey City 3, N. J.
Henderson 4-0237
Henderson 4-0807
JHCos: Henderson 5-8740
— Тел. з Нью-Йорку: —
Barely 7-4125
JHCos: Barely 7-5337

РІК LXX. Ч. 245. ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК, 28-го ГРУДНЯ (DECEMBER) 1963 TWO SECTIONS (SECTION 1) No. 245. VOL. LXX.

УРЯД ВИДАВ ДВА ДОЗВОЛИ НА ПРОДАЖ ПШЕНИЦІ СОВЕТАМ

ЩЕ ДВА КОНТРАКТИ МАЮТЬ ВІНОСИТИ КОЛО \$40 МІЛЬЙОНІВ ГОТИВКОЮ

Вашингтон. — Підсекретар торгівлі Френклін Д. Рузвельт повідомив 26-го грудня, що видав два дозволи на продаж пшениці СРСР, які до контрактів мали б вийти за \$40 640 000, за продаж 700 000 тонн пшениці. Рузвельт сказав на пресовій конференції, що поки що не підписано ще ні одного контракту, але є всі надії на те, що в найближчому часі ці контракти будуть підписані. Цей продаж буде за готівку і не вимагатиме урядової гарантії, за яку йшла така заздалека боротьба в Палаті Репрезентатів. Прийнятий в Палаті закон дозволяє Президенту гарантувати за плату за продажу пшениці СРСР чи іншим комуністичним державам. Обидва дозволи вийшли на продаж 350 000 тонн пшениці за \$20 320 000. Рузвельт сказав, що, правдоподібно, представники СРСР погодяться на те, щоб прийняти половину проданої пшениці вивезена була до СРСР американськими кораблями. Проти цієї вимоги представники СРСР висловили, що в разі транспорту неамериканськими кораблями була б на \$10 мільйонів тонна дешевіша. Коли 6-го листопада покійний президент Кеннеді дав дозвіл на продаж пшениці СРСР, то

КОНГРЕСМЕН ТАДЕУШ ДУЛСІ ПРОПОНУЄ СТВОРИТИ ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ ВІДДІЛ В КОНГРЕСОВІЙ БІБЛІОТЕЦІ

Вашингтон. — Конгресмен Тадеуш Дулсі, демократ з Нью-Йорку, ані в Палаті Репрезентатів ще 5-го грудня ц.р. окрему спільну резолюцію, яка передбачає рекомендацію Конгресу США на створення в Конгресовій Бібліотеці окремого Шевченківського відділу. Резолюцію, що має число Н. J. Res. 846, негайно передано під розгляд конгресової адміністративної комісії. Резолюція рекомендує, щоб у

Департамент Оборони планує новий тип стратегічного бомбардувальника

Вашингтон. — Департамент Оборони розглядає проєкт летючого бомбардувальника нового типу стратегічного бомбардувальника. Вже випробовується один з них, який зможе літати довше віддалі на великій висоті і під час останніх 500 миль віддалі зможе знизитися, не втрачаючи на швидкості, дуже низько та кинути бомби на призначену ціль. Тепер не продумуються жадні бомбардування. Не є в оперативній діяльності літаки B-47, які 12 років тому заступили були бомбардувальники B-29. В 1956-му році впроваджено було літак B-52, а в 1958-му тип бомбардувальника B-58.

Окрема Президентська Комісія вивчає справу закордонної допомоги

Вашингтон. — Як тепер виявляється, що президент Джансон тиснув на найменше окрему семичленну комісію, яка має вивчити проблему закордонної допомоги і до 15-го січня 1964-го року скласти звіт Президенту. Президент зробив це в той час, щоб в найбільшому році не було такої важкої боротьби за закордонну допомогу, яка була цього року, і яка сповільняла працю в Конгресі, бо Палата Репрезентатів довший час вела дебати в цій справі. Найменувану Президентом комісію очолює державний підсекретар Джордж В. Болл, а її членами є державний бюджетер Керміт Гордон, асистент секретаря скарбу — Джан С.

Американські комуністи відпеняються вбивства Освальда

Нью-Йорк. — Комуністична партія США відпеняється вбивства Освальда та достовірно до зміни політичної ситуації в цій країні після вбивства президента Кеннеді та після того, як Найвищий Суд США 17-го грудня вирішив, що незаконно є вимога уряду вимагати реєстрації членів Комуністичної партії як агентів чужої держави. Визначний провідник цієї партії Гус Голл почав друкувати довшу статтю в партійному органі "Дейлі Воркер", яка має бути нарисом тактичної програми американських комуністів. В першій частині цієї

Нові сателіти Тайрос негайно висилать вісті про погоду по всьому світі

Принстон, Н. Дж. — Випущений 21 грудня о год. 4:30 перед полуднем новий сателіт погоди "Тайрос" миг негачно передавати до наземних станцій відомості про можливу погоду в найближчому часі. Наземна станція в Принстоні, яка коштує тільки \$32 000, могла негайно зловити відомості з Тайроса та встановлювати погоду на найближчий час. Один з інженерів цієї станції сказав так: "Тепер вже урядовою в якійсь місті в Центральній Африці пізнаватиме, чи треба скроплювати вулиці в місті, або коли зривати овочі чи перевозити військові вантажі". Цей сателіт "Тайрос" випустили з Кейпу Кеннеді (донедавна Кейп Канаверал на Флориді). Тайрос важить 265 фунтів, його збудувала Радіова Корпорація Америки, він облітає Землю апроксимово 99 минут, найбільша його віддалі від Землі — 468 миль, найменша — 436 миль.

Українська хроніка

У літературно-мистецькому Клубі в Нью-Йорку відбудеться в п'ятницю 27 грудня ц.р. в Речі Спілки Українських Журналістів в Америці (СУЖА), при чому з короткими нарисами виступлять пани Л. Дражневська, Остап Тарнавський, Роман Кришталевський і Михайло Острошнік. Цей вечір проходить під гаслом "Вільна політика". Після доповіді — товаришська зустріч при чаю. Гостям раді.

Ред. Володимир Душинський виступив в неділю 29 грудня ц.р. з доповіддю на тему "Українська Католицька Церква на Всесвітньому Соборі 1963 року", після якої будуть подані враження доповідача із його перебування в Римі, Ватикані, Мадриді і Ліоні. Доповідь влаштував Комітет Об'єднаних Американських Українських Організацій в Нью-Йорку і вона відбудеться в залі Українського Інституту Америки при 2 Іст 79 вулиці в Нью-Йорку о год. 3-й по пол.

На Кипрі настав тимчасовий спокій внаслідку заходів ЗДА й Британії

Президент Кипру архієпископ Макаріос прочитав до радіо свій запис до грецької й турецької населення Кипру в справі припинення заворушень і збройних сутичок на цьому острові. З правого боку віце-президент Фаїль Кучук.

Нікозія. — Внаслідку енергійних заходів З'єднаних Держав і Британії, які довели до зворушення спільної грецької й турецької збройної сили на Кипрі, настав там спокій. Від минулої суботи до середи включно тривали на острові криваві сутички між турками й греками і турками, які — за твердженнями з турецького боку — довели до вбивства 300 турків та багатьох греків. Британія має — за договором з 1961 року, в якому створено самостійну кипрську державу — на Кипрі дві військові бази, на яких є 7 000 військ. З них коло 1 200 до 1 500 призначено до спільної різнонаціональної збройної сили, яка має контролювати перемир'я між озброєними групами кипрських греків і кипрських греків. З Британії вилетіло на Кипр літаків додатково один кулінь, а також з Лівії перекинуто туди 135 британських військ.

Камбоджа приймає посередництво Філіппін у спори з ЗДА

Пномпен. — Диктаторський президент-прем'єр Камбоджі князь Нородом Шіганук заявив, що він приймає пропозицію, щоб філіппінський президент Мапапалаг був посередником у спори між Камбоджею і З'єднаними Державами. Шіганук поставив "лише" дві умови для переговорів у цій справі: щоб американський представник в Об'єднаних Націях Чарльз Ност висловив перед послом Камбоджі Нонг Кіміні свій жалі за заходи, що їх зробив на адресу Камбоджі за радіопередачу, в якій Ност добував був — ніби неслухняно — образи пам'яті покійного президента Кеннеді, та щоб американський посол в Камбоджі Філіпп Спруз відкликав свою вимогу, щоб пе-

Советська пропаганда змінє свій підхід у змальовуванні Америки

Москва. — У "Правді" з 25-го грудня вийшла велика стаття заступника головного редактора того керівного більшовицького щоденника, Ніколая Іноземцева, про його спостереження і враження з останньої подорожі по США у групі 30-ох советських інтелектуалів. Та стаття вперше значно відбігає від привичних комуністичних трафаретів про Америку й американські відносини, які американське життя, втримавши виключно в очорлюючій тенденції, з брехнями, викривленнями і фальшами. Отож Іноземцев виступив проти одностороннього і неврівноваженого американського висвітлення. Він стверджує, що американські робітники, проти ліквідування зброєвого промислу з уваги на свою працю в ньому, — що великі промисловість йдуть на порозуміння з робітниками та що багато бідних, зокрема таких молоді, єднаються з му-

ЗАХІД ОБМІРКОВУЄ МОЖЛИВОСТІ УГОДИ „ГУРТОМ” З МОСКВОЮ

Лондон. — Чотири західні міністри закордонних справ обмірковували під час недавньої зустрічі в Парижі з нагоди конференції Ради НАТО — план т. зв. „гуртового” порозуміння з Советським Союзом в європейських справах — твердить лондонський кореспондент „Ні Таймсу” Сідней Гроу. Цей план йби був сформульований в початкових місяцях 1962 року за урядування президента Кеннеді, але його закінчено внаслідку спротиву з боку західної — німецького канцлера Конрада Аденауера, що його підтримав також французький уряд. Тепер будуть то новий німецький канцлер Людвіг Ерхард і його міністер закордонних справ Гергард Шредер с прихильниками „гуртової” політики у відношенні до Советів і тому вони будуть то схильнішій погодитися на той американський план. За цим планом західно-східний договір мав би охопити „гуртом” такі справи: 1) ЗДА й СРСР зобов'язалися би вживати всіх заходів, щоб не поширювали атомовою зброєю, 2) держави НАТО і Варшавського пaktu обмінялися би деклараціями щодо неагресії, 3) створено б знаку комісії на паритетній базі для „технічних контактів” між Західною і Східною Німеччиною, 4) міжнародна комісія контролювала б вільний доступ до Західного Берліну і 5) заступники міністрів закордонних справ стрічалися би періодично для розгляду Берлінської ситуації. Найбільший закид з боку Західної Німеччини був той, що таке порозуміння насправді визнавало б Східну Німеччину за міжнародного контрагента та нічого не зробило б у користь з'єднання Німеччини. Американський аргумент той, що таке порозуміння ні в чому не пошкодило б Заходові ані теперішній ситуації в Європі, не злікадувало б західних залог у Західному Берліні, забезпечило б вільний доступ до Західного Берліну за заходу та створило б кращі психологічні умовини для дальших контактів і переговорів. Однак найбільшою перешкодою для реалізації такого плану є — самі Совети. Хрущов в розмові з соціалістичним послом Марселем Гастомом Деферром заявив недавно, що він тільки тоді погодився б на з'єднання Німеччини, якщо вона ціла мала б бути комуністичною. Таким чином ясно, що Совети не змінили у відношенні до центральної проблеми Німеччини й Берліну свого попереднього становища, то й ніяке суттєве порозуміння з ними не можливе. На це вказують французькі, які вважали вважали, що можна ініціювати для східно-західного порозуміння повинна виходити від Советів.

Китайські комуністи пересувають війська з Тибету над кордон СРСР

Нью-Делі. — Індійська преса твердить, що комуністичний режим в Китаї рішив збільшити сторожу над кордоном СРСР. Індійські коментатори приходять на підставі цих фактів до висновку, що Пейлінг не перебуватиме в недалекому майбутньому другою широкою агресією проти Індії за зразком офенсиви з 1962 року та що й між СРСР і Китаєм не прийде до згаданих відносин, дармащо Хрущов вислав Мао Тсе-тунґові з нагоди його 70-ліття депешу з бажаннями „здоров'я і багатьох років життя”. Советська пропаганда розтрубила ці бажання, але нема познак, що Пейлінг прийме той жист поважно з політичними наслідками.

Передбачують загострення відносин між Ізраїлем та арабським світом

Каїро. — Уряд Об'єднаної Арабської Республіки дістав з різних арабських країн згоду на пропозицію Абделя Гамалі Нассера, щоб відбутися конференція „на вершині” 13-ох членських країн Арабської Ліги у зв'язку з реалізацією ізраїльського плану щодо звернення корита ріки Йордану, щоб заводити пустинню Негев. Сирія, Ірак, Ємен, Йорданія, Ліван, Альґерія й Кувейт уже дали згоду. Араби вважали ріку Йордан за арабську ріку і відмовилися проваляти плякові змінити її річище. Однак недовго повилися у поважне.

У СВІТІ

● З Уганди, що її державу приналежить проголошено тітаних людей того краю. У 44 білих під закладом несприятливих умов і ображували новоствореної держави. Виділено були прийняти на одному великому приватному підприємстві в наочері проголошення незалежності Уганди, де мали сплатити сатиричних на адресу угандійських „достоїнств” після та роботи „поминок” після та мошного британського правління.

● Президент Об'єднаної Арабської Республіки Гамаль Абдель Нассер запропонував переведення конференції голів і прем'єрів всіх 13-х арабських держав, членів Арабської Ліги, виключно для справи дальшого відношення до Ізраїлю у зв'язку з присутуванням Ізраїлю до такої коректури корита ріки Йордану, щоб можна було наповнити пустиню Негев.

● З Камбоджі вісти до суєцького Південного В'єтнаму дик-

Труднощі лету на Марс

Нью-Йорк. — Спеціалісти Крайової Аеронавтичної і Космічної Адміністрації твердять, що не можна звичайним способом завантажити на Марс, бо на поверхню тієї планети є таке рідке повітря, як на висоті 100,000 стій над землею, і тому астронавти не зможуть гудити залетіти літаком із крилами, але спуститися туди на парашути. Астронавти мусля

Університет Джона Гопкінса видає 10 томів документів Айзенгавера

Вашингтон. — Всі особисті листи і папери колишнього президента Д. Д. Айзенгавера має видати Видавництво Університету Джона Гопкінса в Балтиморі, Мериленда. Перший том має вийти в 1968-му році. Коли всі 10 томів будуть надруковані, тоді весь матеріал передасть до Бібліотеки ім. Айзенгавера в Абілені, Канзас. Тепер ці папери й документи зберігаються в Геттисбурзі, Пенсільванія, та в різних

Товариство ім. Бірча витратило 2 мільйони на боротьбу проти комунізму

Бостон, Массачусетс. — Товариство ім. Бірча Вирі стверджує в новому числі свого грудневого бюлетеню, що воно в цьому році видало для мільйонів доларів на „врятування цієї країни від комунізму. Засновник цього правого консервативного товариства Роберт Г. В. Велч в окремій статті заявляє, що президент Кеннеді обив комуніст з партійного наказу, а пізніше комуністи послугували своєю випробованою тактикою кажучи, що Президента вби прихильники правих кол, бо і кола критикували уряд пре-

В АМЕРИЦІ

● Вільність демократичних політичних організацій в стерт Нью-Йорк висловила за та, щоб демократичні кандидати на вибори президента в 1964-му році були брані. Головного прокуратора ЗДА — Роберта Ф. Кеннеді. На другому місці стоїть посол міста Нью-Йорку Роберт Ф. Вагнер.

● Пресиденти Канадського Товариства Фабрикантів Г. Рой Крестері передача, що країна, що виробляє в Канаді в 1964-му році дідло до рекордних 45 мільйонів. Крайова продукція — це вартість виконаної праці та випroduкованих

